

נפתלי אהרן וקשטיין
המאגר העולמי לכתבי היוחסין / ויתילדו
רבי ינאי 56/12 אשדוד
טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

מעט מזעיר מתולדותיו של הגאון הקדוש
רבי אליעזר ליפמאן אב"ד דק"ק סטערליסק
הנודע בדורו בתואר:
"דער גרויסער רבי ר' ליפא"

נשמח לקבל מידע נוסף והארות והערות על הנכתב כאן
יישר כחכם ותשואות חן

משפחת "ליפא" המיוחסת בגליציה, מקור מוצאם בראש משפחתם, ה"ה הגאון
הקדוש רבי אליעזר ליפמאן אב"ד דק"ק סטערליסק, שנודע בדורו בשם: רבי ליפא הגדול
מסטערליסק זי"ע.

רבי ליפא נולד לאביו הגאון רבי אברהם אשכנזי, אשר יחוסו משתלשל ועולה עד לגאוני ארץ
 מדור לדור. ר' אברהם היה בנו של רבי צבי הירש מענדיליס מפוזנא, שהיה חתנו של הגאון הקדוש
 רבי אברהם הכהן רפאפורט שרענציליס - בעל ה"איתן האזרחי", שהיה בן בתו של הגאון הקדוש
 רבי יוסף הכהן כ"ץ אב"ד דק"ק קראקא - בעל ה"שארית יוסף" זי"ע.

חותנו של אביו ר' אברהם אשכנזי, היה הגאון רבי מאיר היילפרין אב"ד דק"ק לובלין,
 שהיה חתנו של הגאון הקדוש רבי דוד הלוי סג"ל אב"ד דק"ק לבוב - בעל ה"טורי זהב" - ה"ט"ז
 זי"ע, שהיה חתנו של הגאון הקדוש רבי יואל סירקיש אב"ד ור"מ דק"ק קראקא - בעל ה"בית
 חדש" - ה"ב"ח זי"ע.

זקינו רבי מאיר היילפרין מלובלין, היה בנו של רבי בנימין זאב וואלף היילפרין מלובלין, בנו
 של רבי אברהם היילפרין מלובלין, בנו של רבי אליעזר ליפמן היילפרין מלובלין, שהיה חתנו של
 הגאון הקדוש רבי מאיר אב"ד ור"מ דק"ק לובלין - המהר"ם מלובלין זי"ע.

* * *

בהגיעו לפרקו, נשא רבי ליפא הגדול מסטערליסק לאשה את בתו של הגאון רבי אברהם
 כהנא אב"ד דק"ק בראדי ואוסטרהא ודובנא, שהיה גם חותנו של הגאון הקדוש בעל ה"בנין
 אריאל" מאמסטרדם זי"ע.

חותנו, רבי אברהם כהנא, היה בנו של הגאון רבי שמואל כהנא אב"ד דק"ק דובנא, בנו של
 הגאון רבי שלום שכנא הכהן שכיהן כ"ראש ומנהיג" בק"ק קראקא, והוא בנו של רבי אהרן מנחם
 הכהן מקראקא, שהיה בן בנו של הגאון הקדוש רבי יוסף הכהן כ"ץ אב"ד דק"ק קראקא - בעל
 ה"שארית יוסף" זי"ע - שהיה זקינו של רבי ליפא גם מצד אביו, וכנ"ל.

חותנו של רבי שלום שכנא הכהן מקראקא היה הגאון הקדוש רבי יהושע אב"ד ור"מ דק"ק

נפתלי אהרן וקשטיין
המאגר העולמי לכתבי היוחסין / ויתילדו
רבי ינאי 56/12 אשדוד
טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

קראקא - בעל ה"מגיני שלמה" זי"ע. רבי שלום שכנא מקראקא היה גם נכדו של הגאון רבי ישראל ר"מ בק"ק לובלין, בנו של הגאון הקדוש רבי שלום שכנא אב"ד ור"מ דק"ק לובלין - הנודע בשם: "הרבי ר' שכנא מלובלין" זי"ע.

* * *

כאמור, נעשה רבי ליפא לגיסו של הגאון הקדוש רבי שאול אב"ד ור"מ דק"ק אמסטרדם - בעל ה"בנין אריאל" זי"ע, שהיה מבני בניו של הרבי ר' העשיל מקראקא זי"ע ובן בתו של ה"חכם צבי" זי"ע.

יש מוסיפים ומציינים שהוא היה גם גיסו של הגאון המפורסם בעל ה"שאגת אריה", והגאונים רבי שכנא שור ורבי שמואל הלוי. אולם יש עוד לעיין בדבר.

* * *

רבי ליפא הגדול שימש כדיין ומורה צדק, ואח"כ כ"אב בית הדין", בק"ק סטרעליסק. בערוב ימיו, עמל גיסו הגאון בעל ה"בנין אריאל" להשיג עבורו את נזר הרבנות דק"ק פיורדא. אלא שבאותו היום שהגיע ה"קונסנס" [מה זה?] לסטרעליסק, נפטר הגאון הקדוש רבי ליפא ולא יצא הדבר אל הפועל.

יש מציינים שהוא שימש גם כאב"ד דק"ק טשארטקוב. משם מוצאים אותו חתום בשנת תפ"ה. [היכן?].

יתכן שהוא כיהן גם כדיין ומו"ץ בק"ק זאלקווא. וזאת מנין לנו? שכן, ב"שלחן ערוך" יורה דעה עם ביאור בשם "באר היטב" שחובר על ידי גאון בשם רבי משה ברוך, שנדפס בזאלקווא בשנת תק"ב, בא שם רבי ליפא על החתום ב"הסכמת רבני בי דינא רבא דק"ק זאלקווא" - בין יתר רבני זאלקווא. אלא שלא ברור אם רבי ליפא היה שם "עובר אורח" בלבד, או שמא שימש שם כרב ודיין באחת מתקופות ימי חייו.

* * *

רבי ליפא לחם בעוז נגד כת הפרנקיסטים, והוא אף השתתף בוויכוחים שניהלו אז נגדם חכמי ישראל.

מה דאב לבו בראותו כי אחד מתלמידיו יצא לשמד רח"ל והתחבר עם כת הפרנקיסטים. ויגזור אומר: יען אשר ראיתי בחיי מומר בין תלמידי רח"ל, לכן הנני גוזר שלא ישאר ממני זכר בין חכמי ישראל. והשמיד אז את חידושי תורתו.

בכל זאת נותרו בכתובים מעט מחידושי תורתו של רבי ליפא. ראה בספר "ברכת יוסף ואליהו רבה" מאת הגאון רבי מאיר תאומים, שנדפס בזאלקווא בשנת תק"י, בדף י"ד. וראה גם בספר "אסיפת חכמים" מאת הגאון ר' הילל שטארך מבוברקא. שם יש דברי תורה ממנו. [היכן בדיוק?].

נפתלי אהרן וקשטיין
המאגר העולמי לכתבי היוחסין / ויתילדו
רבי ינאי 56/12 אשדוד
טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

* * *

לרבי ליפא הגדול מסטרעליסק זי"ע, היה בן בשם רבי חיים ליפא, והוא אביו של רבי זעליג ליפא, אביהם של הגאון רבי חיים ליפא דיין ומו"צ בק"ק סטניסלב, ושל הגאון רבי קלונימוס קלמן ליפא שהיה אביו של הגאון המקובל רבי בנימין וואלף ליפא מסטניסלב. [ר"ח בלוד].

בן נוסף היה לו לרבי הגדול מסטרעליסק זי"ע, אשר כיהן כרב ואב"ד דק"ק מריאמפיל. אין אנו יודעים את שמו הפרטי של בן זה. בנו של הרב ממריאמפיל, היה רבי אברהם מבוברקא. אין לנו כל מידע לא על האב ולא על הבן. [מתוך מגילת יוחסין בכתב יד].

לרבי ליפא הגדול מסטרעליסק זי"ע, היה גם חתן שכיח כ"פרנס ומנהיג" בק"ק לבוב, ושמו היה רבי יוסף יצחק - המכונה ר' איציקל - הכהן יאליש, והוא בנו של הרב הנגיד המפורסם רבי יואל הכהן יאליש מלבוב - הנודע שם בשם: ר' יואל ברעסלער, אשר בנה מכספו את בית הכנסת הגדול אשר בלבוב. [יפאר הדור"].

* * *

הגאון הקדוש רבי ליפא הגדול מסטרעליסק, נפטר ביום כ"ד לחודש שבט שנת תקכ"ח, ומנו"כ שם בסטרעליסק.

המצבה נתקלקלה במרוצת השנים, והכתב שעליה ניטשטש עד שלא ניתן היה לקרא את שנכתב עליה. לימים, חידש את המצבה אחד מיוצאי חלציו - ד"ר ר' נתן פתחיה ליפא מיאסי, והוא חרט עליו כדברים האלה: "עם מינים רד - דת מפירים, ויוכל למו בקנאו לקל, בניו כזוהר הרקיע מזהירים, לוחמים גם הם בגבורי ישראל".

* * *

כמעט שלא נכתב על רבי ליפא בספרי תולדות גדולי ישראל. מעט מזער מתולדותיו נדפס בגרמנית במאמר לתולדותיו בשם "אהנעשטאלץ", בעתון: "אונגארישע וואכענשריפט", בשנת 1903-1904, שנכתב ע"י נכדו ר' חיים בלאך, מתוך מאמר "תפארת בניס" שערך לתולדותיו, והדפסתו נפסקה בעת מלחמת העולם והספר אבד. [מעט מתוך המאמר נכתב על ידו שנית בספרו "ודע מה שתשיב"].

* * *

ושוב שנית נקדמה פניכם - קוראים יקרים - בתודה
ובברכה על סיועכם בלב ונפש חפצה בשאלתנו ובבקשתנו:

האם יש לנו מקורות נוספים ונאמנים אודות רבי ליפא הגדול מסטרעליסק?